Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237. Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 261. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 19-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1953. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 261. VOL. LXI.

ПРЕЗИДЕНТ НАРАДЖУЄТЬСЯ З РЕСПУБЛІКАНЦЯМИ НАД ПРОГРАМОЮ КОНГРЕСУ 1954 РОКУ

ПІДКРЕСЛЮЄ ПАРТІЙНУ ЄДНІСТЬ В 1954 РОЦІ; ПРОСИТЬ ПРО ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ; НЕ ЗГАДУЄ ПРО БЕЗДЕФІЦИТОВИЙ БЮДЖЕТ І НЕ ПРОСИТЬ У ДЕМОКРАТІВ ПОМОЧІ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер відбув перший день триденної наради з конгресовими провідниками Республіканської партії, на якій виявилося, що ця партія в основі буде здійснювати консервативну програму. Президент заявив, що це — основна база Республіканської партії. Він звертався тільки до членів своєї партії і ні словом не згадав про тих демократів, які досі підтримували його програму. Айзенгавер говорив про свою партію як цілість, а не про себе і про своїх дорадників — партійних провідників. Він висловив надію, що висловлює волю всіх республіканців, заявляючи, що всі вони дбатимуть про добробут 160,000,000 американців. В поодиноких справах програма Айзенгавера представляється так: В справі бюджету президент змагає до дальшої редукції видатків в 1955 році, і до зменшення бюджету, яке з успіхом започатковано в 1954 році. Але президент не згадав про те, чи можна буде осягнути збалянсований бюджет в найближчому 1955 фінансовому році, хоч деякі сенатори не заперечують цієї можливости. В справі будови мешкань президент сказав, що при допомозі дешевших позичок можна буде збудувати нові дешеві мешкання для біднішого населення. Айзенгавер говорив загально про зміни робітничого закону Тефта-Гартлі, не подаючи подробиць пропонованих змін. Далі Айзенгавер говорив про такі осяги його уряду в цьому році: 1. Дійшло до перемир'я в Кореї. 2. Зредуковано бюджет на 13,000,000,000 долярів в порівнянні з тими видатками, що їх запропонував уряд бувшого президента Трумана. 3. Підготовано в той спосіб можливість здійснити зменшення прибуткових податків, вже 1 січня 1954 року, а також податків від надмірних прибутків корпорацій. 4. Устабілізовано вартість доляра і затримано інфляцію валюти. 5. Скасовано контролю над господарством і створено необмежену можливість для її розвитку. 6. Продовжувано негайну допомогу фармерам у випадках стихійної катастрофи. 7. Звільнено службовців, небезпечних для безпеки країни. 8. Збільшено оборонну силу країни та її союзників в Европі й Азії. 9. Прийнято закон, який дозволяє на приїзд до цієї країни 214,000 нових іміґрантів. Наради президента з республіканськими провідниками триватимуть ще два дні, і на них мають встановити програму республіканського уряду на найближчу сесію Конгресу, що починається 6 січня 1954 року. 4 січня президент через радіо й телевізію поінформує американський нарід про діяльність свого уряду в цьому році і запропонує плян праці на 1954 рік.

„УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ" — НОВА ВЕЛИКА ЮВІЛЕЙНА КНИГА УНСОЮЗУ

ЗРЕДАГУВАЛИ: Д-Р Л. МИШУГА И А. ДРАГАН; МИСТЕЦЬКА ОБКЛАДИНКА М. БУТОВИЧА; КНИГА МАЄ 368 СТОРІН ДРУКУ И КОЛО 100 ІЛЮСТРАЦІЙ В ТЕКСТІ; ЦІНА — 2 ДОЛЯРИ

Найближчими днями появиться в продажу нова велика ювілейна книга Українського Народного Союзу: — „УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ". Книга має 368 сторін друку великого формату, коло 100 ілюстрацій в тексті та понад 50 праць різних авторів. В книзі, крім Передмови від Редакції і Видавництва та гимнів Американських Українців (В. Щурата) і УНСоюзу (С. Мусійчука), м. ін. вміщені статті: Ол. Бабій: На хвилях Атлантику; Д-р Л. Мишуга: „Ювілейні міркування; Д. Галичин: В 60-ті роковини; о. Петро Понятишин: З моїх споминів (про відвідини Митрополита Андрія Шептицького в Америці); Г. Герман: Конвенції УНСоюзу; Р. Слободян: УНСоюз в числах; А. Драган: Український Народний Союз в минулому і сучасному; Володимир Лотоцький: Спомини (про Семена Ядловського); А. Д.: Союзівка; Галактіон Чіпка: Може і остання...; Докія Гуменна: Я — Василь... (з циклю: „Яка то та Америка"); Володимир Гірняк: Коротка історія УНС в Канаді; Д-р Л. Мишуга: За Волю України (про вклад американських українців у визвольні змагання українського народу); — Іван Смолій: Долиною Моґоку; В. Січинський: Джозеф Маршал про Україну; Василь Мудрий: Нова українська еміграція (загальний перегляд української еміграції в европейських країнах, переселення, влаштування в заморських країнах та справа залишенців); І. Керницький: На Вавилонських ріках; Володимир Івасютин: На кораблі до Америки; Олена Кисілевська: Українське жіноцтво у вільному світі; Л. Ясінчук: Українське шкільництво поза рідними землями; В. П. Шерш: Пласт в минулому і сучасному; Остап Тарнавський: Українські письменники у вільному світі; д-р Л. Луців: Українська література по цьому боці залізної заслони; В. С.: Українські мистці у вільному світі; д-р Богдан Казимира: Українці в Канаді; Євген Онацький: Українці в Південній Америці (Арґентина, Парагвай, Уругвай, Венесуеля, Чілє); Микола Гець: Українська імміграція в Бразилії; Великдень у Бразилії; д-р Дмитро Бучинський: Українці в Еспанії; Іван Світ: Українці в Манджурії; Іван Світ: Український потенціял в Азії; Ф. Мельників: До історії української еміграції в Австралії; Адольф Гладилович: Українська громада в Тунезії; д-р інж. Роман Шехович: Українці в Цейльоні; В. Креховець: Україна в Новій Зеландії; Іван Людин: Українські могили на чужині; д-р Микола Андрусяк: Запорізька еміграція; д-р Г. Г. Скеґар: Український Голлівуд; Д-р Роман Осінчук: Українські лікарі в Америці; Степан Куропась: Шикаго — українська твердиня в Америці; д-р Г. Г. Скеґар: Українці в Каліфорнії; Спільними зусиллями (монтаж дописів та коротких оглядів з життя поодиноких Відділів УНСоюзу та українських громад в ЗДА); До книги додано теж і календар на 1954-ий рік та короткий історичний календар. В передмові до книги м. ін. сказано: „Головна тема цієї книги така, як її заголовок: Українці у вільному світі. — Це вже належить до історії УНСоюзу, що він збирає розсипаних по світі дітей Матері-України. Він почав збирати їх насамперед на цій землі, опісля при допомозі свого органу „Свободи" почав збирати ідейно в одну українську заморську спільноту тих, що їх доля загнала на Гаваї, в праліси Бразилії чи в канадійські прерії. В яких тільки світах і засвітах опинилась українська людина, до неї раніше або пізніше діставалась „Свобода" і нитками рідного слова, довго очікуваної вістки та рідної української ідеї зв'язувала розпорошених по всіх бездоріжжях світу українців з їхньою несвосю Батьківщиною-Україною, з цілістю українського народу, з його життям та змаганнями... Після другої світової війни поза рідними землями опинились уже мільйони українців, несучи в найдальші закутини світу не тільки свою тугу за Україною, але й українську ідею, українську правду і незламне бажання тій правді служити. Разом з українцями зайшла в ці найдальші закутини світу й українська творчість, українська культура, український організаційний хист. У цій книзі зроблено спробу зібрати, бодай на папері і бодай в загальному, цей український стан посідання та український потенціял у вільному світі, відгородженому важкою залізною заслоною від України..."

З уваги на великі кошти друку — книга видана на першоякісному папері — та на мінімальну ціну продажу, — бо тільки два доляри за примірник, — наклад книги треба було обмежити й тільки швидке замовлення може забезпечити її висилку. Замовлення висилати на адресу „Свободи":

"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
Jersey City 3, N. J.

ЗАХІД ХОЧЕ ҐАРАНТУВАТИ СОВЄТАМ БЕЗПЕКУ

ЧЕРЧИЛ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ҐАРАНТІЇ СОВЄТАМ БУДУТЬ НАЙВАЖЛИВІЩИМ ПИТАННЯМ НА БЕРЛІНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Лондон. — Західні держави будуть старатися приєднати СССР до співпраці над встановленням миру у світі ґарантіями безпеки перед аґресією від Заходу, — заявив в англійському парляменті прем'єр Черчил. Він сказав, що йому вдалося переконати на Бермудах президента Айзенгавера і французького прем'єра Ляніеля, що такий курс це „справедливість і користь". Цю заяву потвердив англійський міністер закордонних справ Іден, який покликався на давню ідею Черчила переговорювати з Совєтами, і що Совєти через те відмовляються від співпраці з Заходом, що не мають довір'я до щирости мирових замірів Заходу. Черчил, який відкрив закордонно-політичну дебату в англійському парляменті, висловився оптимістично про теперішню світову ситуацію, хоч зазначив небезпеку, яка загрожує від небажання Франції ратифікувати европейський оборонний пакт. Черчил запевнив, що Англія залишить на европейському континенті свої війська так довго, як довго залишить їх Америка. З інших справ англійський прем'єр заторкнув згоду ЗДА на виміну деяких атомових інформацій, однак зазначив при цьому, що це треба зробити без порушення зобов'язуючого в Америці закону МекМагона, який забороняє американському урядові ділитися з закордоном інформаціями про атомову зброю. Англійська делеґація на Бермудах — казав Черчил — переконувала французьких делеґатів про недоцільність перешкоджати реалізації европейського оборонного пакту, бо — мовляв — Франція не може вимагати, щоб 60 мільйонів німців були завжди обеззброєні в небезпечній Европі. Черчил не сказав своєї думки, але виходить з неї ясно, що краще для французів мати відновлену німецьку армію у спільних рямцях европейської армії і під спільним командуванням, як дожити часу, коли німці знову переведуть своє озброєння на власну руку, не питаючи про згоду Заходу. На Бермудах — виявив Черчил — також узгіднювано спільне становище в далеко-східних справах, дебатовано також про єгипетські переговори у справі Суецу. Черчил поінформував ЗДА і Францію, що англійський уряд погодився вже в принципі передати Суец під суверенітет Єгипту і що цю політику проводитиме без уваги на суперечні з нею думки за кордоном і в самій Англії. У своїй півгодинній промові Черчил скаржився, що англійська палата громад призначила два дні для дебат над торговельною справою телевізій, а одни день для закордонної політики і назвав це „куріозним фактом", симптоматичним для нинішнього часу. — Черчил і Іден піддержали плян президента Айзенгавера про конечність встановити міжнародну контролю атомової зброї. — У дальшій дебаті, лідер англійської опозиції, колишній прем'єр Етлі порівняв поворот англійських державних мужів із Бермудської конференції до приїзду „Санта Клавс" — без дарунків, однак його промова була вдержана в дуже помірковано-критичному тоні. Черчил — пише лондонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" — вважає, що так звані англо-американські різниці думок зводяться до полеміки між радикальними діячами „в низах" обох політичних світів, а саме, що антианглійському наставленню сенатора МекКарті відповідає цілком антиамериканське становище лівого лейбуриста Бевена. Англо-американська приязнь, мовляв, залишається незаторкана такими взаємними атаками й образами.

Остерігатимуть публіку перед „валізковими" атомовими бомбами

Вашингтон. — Уряд плянує остерегти публіку перед небезпекою „валізкових" атомових бомб, які ворожі аґенти можуть перепачкувати через кордон цієї країни. Це повідомлення в першу чергу буде звернене до поліції. В ньому буде сказано, що принаймні дві такі бомби ворожі аґенти зможуть привезти в куфрі, дипломатичній валізі або поштовій посилці. Це повідомлення належатиме до загальної програми освідомлення людности в небезпеках атомової зброї. Коли воно буде проголошене, ще не відомо, — уряд це зробить у відповідний час. ФБІ вже дістало інформації про те, які знищення й небезпеки загрожують цій країні від ворожих аґенцій, які старатимуться перепачкувати атомові бомби. Уряд припускає, що Совєти, які знають таємницю продукування атомових бомб, зможуть випродукувати також і малі атомові бомби, які можна буде вмістити в валізки. Ці повідомлення не заборонені законом про збереження таємниць атомової зброї. В цих повідомленнях говориться про два роди такої малої бомби: одна з них може бути вміщена в кулі, а друга в малій рурці, в якій можуть знаходитися такі атомові вибухові матеріяли як уран 235 або плютоній. Президент Айзенгавер закликав усі патріотичні організації і окремих осіб негайно повідомляти поліцію про все, що може бути підозріле в цій справі.

Керовані стрільна „Ніке" охоронятимуть столицю від ворожих літаків

Вашингтон. — Перша батерія гармат, що випускають керовані стрільна, буде встановлена коло Форту Джордж Дж. Мід в стейті Меріленд, у віддалі 24 миль від Вашингтону. Ця батерія, правдоподібно, охоронятиме столицю держави, Балтімор та інші промислові осередки від нападу ворожих літаків. Стрільна, що їх випускають гармати цієї батерії, дістали назву „Ніке" (від імені грецької богині перемоги). Вони мають вислідкувати й нищити, без огляду на час і погоду, ворожі літаки, які появляться в цій околиці. Вони зможуть нищити бомбовики, бойові літаки і транспортові літаки навіть тоді, коли погода не дозволяє їх бачити. Ці керовані стрільна американська промисловість продукувала впродовж 8 років. Вони були готові вже давніше, але секретар оборони Чарлз Е. Вилсон не дозволив тоді про них повідомити публіку.

Ухвалено дозвіл на кольорову телевізію

Ню Йорк, Н. Й. — Федеральна Комісія Комунікації ухвалила дозволити надавання кольорових телевізійних передач, які у двох барвах можна буде бачити на всіх 30,000,000 існуючих апаратів. Годину пізніше від проголошення цього дозволу Колумбія Бродкестінґ Систем вже передавав короткі кольорові передачі. Те саме зробила кілька хвилин пізніше Нешенел Бродкестінґ Компані. Але нормальні кольорові телевізійні передачі зможуть відбуватися аж через 40 днів, бо дозвіл Федеральної Комунікаційної Комісії важний лише через 30 днів після його урядового проголошення в Федеральному Реєстрі. Це проголошення має відбутися найближчого тижня, що починається 21 грудня. Співпрацівники CBS і NBS повідомляють, що вже в січні 1954 вони почнуть надавати свої кольорові прем'єри. Промисловці плянують наладити продукцію кольорових телевізійних апаратів впродовж найближчих 6–9 місяців. Ці апарати, що на них можна буде бачити всі кольори, коштуватимуть спочатку від 700 до 1,000 долярів. Впродовж 1954 року сподіваються випродукувати 100,000 таких апаратів.

22-річний хемік отруїв батька й матір

Ню Йорк, Н. Й. — Після чотирьох місяців виявився жахливий злочин, поповнений ще 19 серпня, коли 22-річний хемік Гарлов Фрейден разом із своїм товаришем Деннісом Вепманом отруїв своїх батьків — д-ра Вільяма Фрейдена та його дружину. Вепман виявив таємницю одній дівчині, яка повідомила про цей злочин поліцію. Фрейден, після закінчення хемії, не хотів працювати, і батьки відмовили йому помочі. Він мешкав у готелі. 19 серпня прийшов до батьків і заявив, що починає працювати. Батьки втішилися, а син негайно витяг пляшку шампана, щоб запити цю щасливу подію. До вина, яке мали випити батьки, він влив отрути, а сам випив чистого шампана. Після смерти батьків все так зручно влаштував, що їх смерть визнала поліція за самогубство, і молодий Фрейден дістав 150,000 долярів спадщини.

Вбивники сина Ґрінліза згинули в газовій камері

Джефферсон Ситі, Мо. — 18 грудня зараз після півночі згинули в газовій камері вбивники 6-річного мільйонерового сина Боббі Ґрінґліза — Карл Остен Голл і його полюбовниця Бонні Бравн Геді. Перед смертю вони обоє заявляли, що жалують свого вчинку. В'язнична сторожа не вірить їхнім заявам, бо давніше Голл заявляв, що йому шкода лише того, що він так легко в п'яному стані попав у руки поліції і не зумів використати викупу, що його дістав за вбитого Боббі. При виконанні кари смерти були присутні три журналісти.

Американська делеґація вдоволена вислідами нарад в Парижі

Вашингтон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес вернувся одним літаком з Парижу разом із секретарем скарбу Джорджом Гомфрі, а секретар оборони Чарлз Вилсон прилетів другим літаком у товаристві генерала Маршала, який вертався з Осльо в Норвеґії, де дістав нагороду Нобля. Одначе Доллес, як Вилсон висловилися дуже оптимістично про хід і вислід конференції держав НАТО у Парижі. На запит журналістів про його „потрясаючу заяву", яку зробив у Парижі (про ревізію американської політики на випадок, коли Франція не ратифікує европейського пакту оборони), Доллес відповів лише, що він має повну підтримку президента Айзенгавера і що його не здивувала заява в цій справі президента, зроблена під час останньої пресової конференції у Вашингтоні. Обидва названі американські державні діячі, члени теперішнього уряду, заявили, що наради у Парижі були „дуже задовільні" і що вони є „під глибоким вражінням доброї волі і співпраці від кожного члена НАТО, що причиниться до великого поступу".

Іран відновлює переговори з Совєтами

Теґеран. — У вівторок продовжуватимуться переговори між 5-членною делеґацією Ірану під проводом міністра закордонних справ Абдулла-га Ентезама і 5-членною делеґацією Совєтів під проводом совєтського амбасадора Лаврентієва. Ці переговори велися вже за попереднього уряду Моссадека, але їх перервано в серпні ц. р. у зв'язку з тодішнім державним переворотом в Ірані. Предметом конференції є претенсії Ірану на відшкодування за кошти, витрачені для СССР під час другої світової війни, і врегулювання взаємних прикордонних претенсій. Іран домагається повернення 11 тонн золота, здепонованого в московському банку. Вправді іранський державний банк видав уже паперові гроші на рівновартість того золота, проте поворот цього золотого запасу мав би психологічні наслідки, корисні для іранського господарського життя.

22 грудня — остання дата для „переконування" неповоротців в Кореї

Токіо. — У вівторок 22 грудня ц. р. закінчується передбачений договором про перемир'я в Кореї реченець для переконування полонених неповоротців, щоб вони добровільно репатріювались. До цього часу не перейшли ще через процедуру переконування коло 20,000 некомуністичних неповоротців, що попали були в південно-корейський полон, і 98 альянтських неповоротців по комуністичному боці, в тому числі 22 американці і 1 англієць. Американські неповоротці відмовились прийти на зустріч з альянтськими старшинами і вислухати їх арґументів. Проте один південний кореєць, який втік із табору альянтських неповоротців, запевняє, що найменше чотири американці вернулись би додому, але є стероризовані товаришами — комуністами. Артур Дін, який повернувся з Кореї до ЗДА, сказав кореспондентам, що він чув про те, що комуністи обіцяли $5,000, авто „Кадиляка", даремне навчання в університеті і високу посаду кожному американцеві, що відмовиться вертатись до ЗДА. Голова Невтральної Комісії генерал Тамайя заповів, що 22 січня 1954 „кінчається його робота" і що він після того виїде з індійським військом з Кореї.

В першому дні голосування — президента Франції ще не вибрано

Париж. — У четвер пополудні французька палата депутатів (парлямент) і Рада Републики на своєму спільному засіданні в Версальській палаті приступила до вибору нового президента. Переведено два голосування, — при чому виявилася присутність 927 голосів, з яких треба 463 для запевнення вибору. Було зголошених 8 кандидатів від різних партій, але зараз після першого голосування де-голісти відкликали свого кандидата сенатора Кальба, а комуністи взяли назад кандидатуру Кашена. Деголісти залишили вільну руку своїм членам голосувати на одного з трьох кандидатів: теперішнього прем'єра Ляніеля, члена незалежної партії, теперішнього міністра закордонних справ Бідо, члена народньо-республіканської партії, і соціяліста Нежелена. — Відпали теж 2 інші кандидати і залишилися названі три, а також кандидатура радикала Дельбо. У другому голосуванні соціяліст Нежелен дістав найбільше голосів — 299, Ляніель — 276, радикал Дельбо — 185, Бідо —143, розпорошені голоси — 20. Найбільші шанси має соціяліст Нежелен, бо він є одиноким з кандидатів, який виразно противиться европейському пактові оборони (спільної з німцями европейської армії), і тому за ним голосують одинаково соціялісти, члени крайніх правих партій і комуністи, (комуністи мають 113 голосів).

В АМЕРИЦІ

● **В Канаді** живе 60,000 потомків тих 103 поселенців, які 1653 року прибули до тодішньої колонії Монтреалю. Недавно 100 цих потомків відзначали в монтреальській катедрі Нотр Дам 300-річчя перебування в Канаді їхніх родин.

● **Секретар Фльоти** Роберт Б. Андерсон заявив, що, на його думку, ЗДА повинні настало затримати контролю над базами на Окінаві і островами Боніи. Він сказав, що говорить в своїм імені, а не в імені державного департаменту. Ці дві групи островів — це наші бази проти комунізму, заявив Андерсон.

● **Дорадники президента Айзенгавера** висловилися проти скасування дирекції 4 Пунктів і прилучення її до інституції військової або господарської допомоги, бо це було б „великою помилкою" і мало б лихі наслідки.

● **Президент Айзенгавер** затурбований з приводу того, що багато американської молоді не розуміє основних засад, за які вона бореться в Кореї. Заяву про це склав президент у зв'язку з тими 22 американськими полоненими вояками, які не бажають вертатися з комуністичного полону до ЗДА.

В СВІТІ

● **Як повідомляють з Відня,** трьох керівних жидівських діячів на Мадярщині, Георґа Шая — голову жидівської молодечої організації, Лайоша Стеклера — голову релігійної громади мадярських жидів, і д-ра Зольтана — директора жидівського шпиталю в Будапешті, арештовано в січні ц. р. і засуджено на високі кари в'язниці. В Румунії арештовано головного рабіна д-ра Шенфельда.

● **Арам Хачатуріян,** один із чільних сучасних російських композиторів, родом вірмен, опублікував у совєтському музичному журналі статтю п. з. „За творчу відвагу й надхнення", в якій виступає проти дотеперішніх цензурних шорів, накладаних на совєтську музику. Хачатуріян критикує „партійну лінію" у відношенні до музичної творчости, устійнену декретом 1948 р. „Н. Й. Таймс" добачує в цьому заповідь деякої полегші для письменників і музик в СССР.

● **Ірл Дж. Керрол,** американський адвокат, що практикує в Німеччині, прислав сен. МекКарті список із 125 прізвищами німців-комуністів, які дістали були громадянство в ЗДА і потім вернулись до Німеччини на державні американські становища. Керрел пояснює, що ті люди вправді не працюють в американського високого комісаря, але американці затруднювали їх для підготови нюрнберзького процесу.

● **6 англійських і канадійських** бойових літаків розбилось впродовж кількох годин в Англії наслідком густої мряки. Два летууни згинули, інші ранені.

● **Пекарі Парижу й інших** міст Франції страйкували 24 години на знак протесту проти державної контролі над цінами печива. Вони заявляють, що ціни печива у Франції залишились від 1951 р. ті самі, хоч видатки пекарів значно зросли.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ

Американський Комітет для визволення від большевизму належить сьогодні до найбільш популярних і рівночасно непопулярних американських інституцій серед східньо-европейських національних груп в цій країні і в Европі. Популярний він тим, що про нього знають всі, хто інтересується політикою, а непопулярний своєю політикою, бо є тільки малий відсоток заінтересованих в тій політиці людей, які з нею погоджувалися б. Така рівночасна популярність і непопулярність Американського Комітету становить тло для багатьох судів і пересудів, ,а то й леґенд. Отже не від речі буде вияснити деякі, зв'язані з цим Комітетом, принципові справи.

Насамперед треба завжди пам'ятати, що Американський Комітет — це те, що сказано в його назві: американська інституція для визволення від большевизму тих, що перебувають в большевицькій неволі. Постала ця інституція з того заложення, що визволення від большевизму поневолених народів є в інтересі Америки і вільного світу, отже треба до такого визволення змагати та йому сприяти й допомагати. Це здобуло Американському Комітетові велику популярність.

Головним полем своєї діяльности вибрав Американський Комітет екзильні групи підсовєтської еміґрації в Европі, і через них хотів допомагати визвольним змаганням їхніх народів. Це теж справа дуже популярна. Але політика Американського Комітету супроти тих груп, зокрема його виразне фаворизування російської національної групи, що так яскраво проявилося в плятформі горезвісного КЦАБ'у, здобула Комітетові найбільшу непопулярність, що в дальшому створило й деякі пересуди проти самого Американського Комітету.

Українці багато разів і недвозначно заявляли й виявляли свою готовість якнайтісніше співпрацювати з Американським Комітетом, ставлячи йому цілком оправдану передумову, взяту живцем з американської Декларації Незалежности: самонаявну правду про право кожного народу на вільне, незалежне життя. Американський Комітет цього права не відмовляє ні українцям, ані жадному іншому народові, але він став на становищі т. зв. „непередрішення", себто вважає, що поодинокі народи щойно після розвалу большевизму зможуть вирішити свою долю. Очевидно, що такої концепції вхопились білі російські еміґраційні імперіялісти, які зуміли здобути собі відповідний вплив на Американський Комітет. Поминаючи те, що вже сама концепція „непередрішення" є безглузда, бо вона базується на припущенні, що українці або інші поневолені народи могли б не бажати собі волі та незалежного життя, за яке вони так жертвенно і героїчно боряться, Американський Комітет не хоче визнати ще й тієї „самонаявної правди", що український та інші народи свого часу фактично і формально „передрішились" своїми державними й іншими державами визнаними актами на зразок Третього і Четвертого Універсалів УНР. В кожному разі українці далеко більше, формальніше й активніше „передрішили" свою державну незалежність і соборність, ніж росіяни „передрішили" те, що вони не хочуть большевизму. А проте Американський Комітет таки „передрішує" і хоче визволяти росіян від того їхнього большевизму. Де ж логіка і послідовність?

Але засуджувати таке становище Американського Комітету, це ще не значить засуджувати самий Комітет. Відомо ж, що і в тому Комітеті є одиниці, як адмірал Джордж Менц, що здають собі справу з неправильного становища Комітету і виразно заявляються за „передрішенням". Так само не можна сумніватися, що адмірал Стівенс, голова Комітету, є американським патріотом. Отже завданням усіх тих, які не погоджуються з офіціяльною політикою Американського Комітету, є докласти всіх доброзичливих зусиль, щоб завернути його з помилкового шляху і скерувати на такий, який, замість теперішньої шкоди, приніс би користь американській політиці ,а тим самим і користь світовому змаганню до ліквідації комуно-російської імперіялістичної загрози, єдиної перешкоди до встановлення тривкого миру.

ВАЖКІ ОБОВ'ЯЗКИ ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Всі, що бачили недавно Д. Д. Айзенгавера чи то особисто, коли президент переїздив вулицями, чи в Об'єднаних Націях, чи тільки на екрані в кіно або в телевізійній передачі, — однозгідно стверджують, що за останній рік, від листопадових виборів по нинішній день, ця людина постарілась. Постать струнка, вояцька, рухи енерґійні, характеристична привітна усмішка, — але водночас видко на цій людині наслідки одного року замешкування в Білому Домі. На цьому місці писалось свого часу, як дуже помиляються люди, які думають про „багатство", що його може заробити президент ЗДА за чотири роки свого урядування: теперішній президент не „заробив", а доклав за перший рік свого урядування кругло 25,000 долярів з власного мастку. Те саме з розкошами праці, обов'язків і відповідальности президента ЗДА. Це становище таке складне, що немає йому рівного ніде у світі. І джерело цієї трудности лежить однаково в американській конституції, як і в тому звичаєвому праві, що витворилось впродовж 165 років в Білому Домі і довкола нього.

У практиці конституційні права й компетенції президента З'єдинених Держав накладають на нього обов'язок репрезентувати державу назовні і всередині країни, як її голова, бути тим, чим є поза Америкою прем'єр уряду, з відповідальністю більше перед самим собою, своєю совістю і публічною опінією народу, як перед Конґресом; бути президентом держави, отже головою нації, але водночас головою своєї партії, відповідальним за силу партії і її можливости перебувати при владі; бути найвищою і вирішною інстанцією в устійнюванні закордонної політики, фактично відповідальним за її успіхи і невдачі; бути головним командувачем усіх збройних сил держави, отже генералом і адміралом; головним державним адміністратором, сторожем конституції щодо розмежування федеральних і стейтових прав, хлібодавцем, що приймає і усуває високих службовиків, найвищим суддею, який може помилувати засудженця, або послати його на смерть, фактично (не формально), чинником, що рішає про війну і мир, живою совістю народу, яка має звертати його увагу на всі недоліки і всі небезпеки, шефом всіх ресортів ,включно з ресортом директора бюджету і робітничих та шкільних справ. Пов'язання обов'язків голови держави з обов'язками прем'єра уряду на твердий період 4-ох років не звільняє президента ЗДА від фактичної відповідальности за помилки та невдачі кожного ресортового секретаря (міністра), бож він сам добирає членів свого уряду і дає згоду на їх дії. Що більше, всупереч приписові, що Сенат затверджує його кандидатів, президент — бувало вже не раз — може затруднити і такого ресортового секретаря, що його Конґрес не хоче затвердити. Але й при таких правах — він безпосередньо відчуває на собі наслідки праці окремих членів уряду, бо зв'язують їх з іменем не даного секретаря, а його, і відмовляють потім, при наступних виборах, довір'я або його власній кандидатурі на президента, або іншій кандидатурі з його партії.

Очевидно, що в кожній великій політичній партії є різні люди, індивідуальні характери й амбіції. Тому президент ЗДА мусить рахуватися не тільки з змінливими настроями американців, як цілого народу, але й з відносинами у власній партії, яка рідко коли йде в цілому, без винятків, за президентом, не роблячи йому трудноців і капостей. Президент Айзенгавер мав спершу щастя, що весь клопіт за вирівнювання настроїв і опінії в республіканській партії з її трьома відламами (ліберальним, середнім та ізоляціоністичним) перейняв був на себе сенатор Роберт Тефт, людина з велетенським моральним авторитетом в партії і з не меншим парляментарним досвідом, як так званий професійний політик. Коли Тефт помер — не стало рівного йому наступника і президент, що все життя тримався осторонь партій, мусить сам встрявати у такі спори, як напр. спір між його державним секретарем (Дж. Ф. Доллесом) і чільним сенатором (МекКарті), що своєю діяльністю встрявав в закордонну політику, роблячи трудноці американській дипломатії. Він мусить теж захищати своїм авторитетом непопулярного секретаря хліборобства ,однак не цей останній, а ціла партія, що її шефом є президент, терпить безпосередню шкоду від зміни настроїв серед фармерів, (останнє голосування в хліборобському стейті Висканзин).

Президент Айзенгавер має ще ту особливо складну ситуацію, що З'єдинені Держави є нині фактичним керівником всього вільного світу в його кампанії проти комунізму і в його обороні проти загрози комунізму, як розкладової ідеї і як імперіялізму Росії. Отже світ вимагає від президента ЗДА лідерства. Однак він не може бути світовим лідером, не будучи фактичним лідером у власній країні. Тому кожне захитання його престижу і його сили всередині ЗДА негайно відбивається на його авторитеті назовні. Тим часом авторитет президента всередині ЗДА залежний навіть менше від вигляду і ходу найважніших, але далеких справ, а більше — від цін на продукти першої потреби, можливостей праці і заробітків, висоти податків, кількости вільних помешкань, тривкости і певности валюти.

Щоб опанувати всі ці ділянки, дібрати собі відповідний кадр співробітників й зглибити всю ситуацію, що в ній опиниться президент ЗДА від першого ж дня, коли він впроваджується до Білого Дому, треба величезної індивідуальности. Д. Д. Айзенгавер є такою індивідуальністю і має за собою великий досвід великого полководця в найскрутніших часах. Але він має водночас ту слабу сторінку, що не був ніколи активним політиком і державним адміністратором. Тому так легко полемізувати з ним досвідченому партійному політикові, колишньому активному дипломатові і колишньому успішному стейтовому губернаторові — Адлесві Стівенсонові. Тому теж Геррі Труман не переживав так глибоко всіх обов'язків мешканця Білого Дому, як це робить нині Айзенгавер, бо був десятки років „політиченом", сенатором, потім віце-президентом, загартованим на всі камені й колючки, що ними встелена дорога кожного президента. Проте, індивідуальність нинішнього президента і його рідка в історії популярність у найширших масах народу влегшує йому його завдання. Його противники, починаючи від Адлея Стівенсона і кінчаючи на англійських лейбуристських демагогах та ласих до світового лідерства консерватистах, раз-у-раз ставлять під сумнів, чи Айзенгавер є дійсно лідером. Останній виступ президента в Об'єднаних Націях знову висунув його постать далеко вперед. Тепер Америка і світ ждуть, яким буде виступ Айзенгавера перед Конґресом, що збереться в січні 1954 р. для полагодження безлічі найдразливіших справ. Президент від ранку до ночі працює, приготовляючись до цього найближчого завдання. Чи дивуватись, що людина на такому становищі може передчасно постарітись?

ЛИСТИ З САТЕЛІТСЬКОЇ ПОЛЬЩІ

Перед нами лежить кілька автентичних листів з-поза залізної завіси. Сірий папір найгіршої якости, темносірі, брудні коверти, а на них округлі поштові печатки і багато поштових значків з зображеннями нових польських вождів та з гаслами про виконання шестилітнього пляну.

З найбільшою увагою перечитуємо ці листи ,писані бідними селянами до своїх кревних в ЗДА. Майже всі листи писані хоч і латинкою, але українською мовою в західньо-галицькому діялекті, з деякою домішкою чисто польських слів. І ми цьому не дивуємось, бо ці листи писані з червоної большевицької Польщі людьми, які, будучи посвоячені з поляками, мусіли з Галичини виїхати на т. зв. „зємє одзискане", а також тими, що за ціну відречення від своєї народности залишилися на Засянні. Хоча листи походять з двох протилежних кінців Польщі, але змістом своїм вони майже тотожні. Злиденне життя, систематичне недоїдання, катастрофальна недостача одягу, взуття і речей першої потреби, узаконена жахлива і небувала ще в історії спекуляція всіх і всім, явне грабування владою зубожілого селянства, політичний і соціяльний гніт та постійний страх перед арештами і репресіями — це ті гаразди, в яких перебуває населення Польщі, що на неї большевики ще не так давно накинули петлю свого диявольського панування.

Два листи з „зємі одзисканей" наводимо майже в цілості, без жадних змін чи поправок, зберігаючи зміст, стиль і правопис оригіналу.

1)

„Листопад, 1953 р. (восвідство Вроцлавське)

„Вітаю тя, Дорогий Братчику, такими словами: Слава Ісусу Христу!

Дорогий Братчику, ми лист від Тебе дістали і пакунок, і дужесьмося втішили, а я, Дорогий мій Братчику, так нимся втішила і тішуся, що мій Братчик за мене згадує і памятає, за що я Тобі дякую і всі Ті дякуєм. Нехай Тобі Бог дає здоровля, жебись ще міг працювати, сам мав і мене ще порятував в лихім часі, бо в нас часи дуже тяжкі, недобрі і небезпечні. Пишу Тобі за наше поводзенє бардзо не добре і нічим ся не тішим, бо нема чим„ бо з дня на день чекаємо поліпшення і порятунку іншого, а то трудно ся дочекати, а великі життьові тягарі переносим і перенести неможливо.

„Пишу Ті, Братчику, за свою господарку. Ще маємо трошка кукурудзи і трошка жита, а венци нема ніц. На плян здалисьмо всю пшиницю і нема в нас ані зерна пшиниці. А ще малисьмо давати на плян 27 кіль і жесьмо не дали, босьмо не мали, то сина закликали до прокуратора і там питалися чи здасть всей плян, то він сказав, що здасть, а ні, то буде арештований і вивезений. І син приїхав додому, то купив пшиниці і зараз завіз і мняса здав три метри (біля 600 фунтів — примітка автора), но молока щесьмо не здали, бо не маємо. Корову одну ще маємо здому стару і нема чим заплатити, то ся сподієм з дня на день злої години, бо дуже людей карають арештом і дуже всудять великі гроші платити хто ся не виваже з пляну. Пшиницю здаєм на плян, то вони нам заплатять 90 зол. за метер, а за жито 60 зол., а коли треба в них купити ,то їм треба заплатити 400 злотих, а жито 300 злотих і так нам дають жити і так було за Батька, а за тих дідьків ще гірше.

„Вони пишуть на папері і пускають пропаганду, же ту добро понад добро, а бодай їм так в грудях було таке добро, як нам, але на, те, братчику, нема ради, тільки дуже старі люди мають відвагу часом сказати їм правду.

„Бараболі в тім році також ся не вродили. Дорогий братчику, ти пишеш нам, же тильо тут мільйонів мештів виробили на американську моду та то неправда, бо вони варта мешта виробити хіба з чорта ,а не мешта американські.

„Пишеш, братчику, — чи люди задоволені же працюють в колхозах. Дуже біда — плачуть і плачуть, бо ніц не мають. Бо ще ті люди, що самі госпорарюють, то ще їм ся трошка щось лишить, а вони нічого не мають і не хочуть іти робити до колхозу і не оруть і не сіють, а що буде, то не знати. Я ті пізніше напишу, що ся стане. Ти запитуєш мене, чи здому маєм відомости. Ніхто не має і люди пишуть і я пишу і ніхто не відпише з них і ніхто не знає, що там ся діє.

„Дорогий братчику, дісталам пакунок... Боже мій, щобись ти знав, яка то велика нам поміч, не кажу для виживлення, а хоч син продасть, то залатвить податок. Зять робить в колгоспі і просить мене, ажебим я справила йому куртку і споднї до чобіт, а я не маю за що. Поздоровляємо тя і жичимо ті щістя і здоровля..."

2)

„Листопад, 1953 р. (восвідство Поморське)

„Вітаємо тя, дорога сестро, тими словами: Похвальони Єзус Христус!

„Дорога моя сестричко і золота — чи ти ся нагнівала на мене. Ти хоць би пару слів написала, бо від брата М. недавно малам листа. Дорога сестричко моя злота і швагру. Пишу вам за своє поводзенє дуже не добре і небезпечне, бо ся сподієльо чогось злого. Не мисліть же войни, бо войни ся не боїмо, тільки вєнзєня. і арешту сина, жеби не віхали і не забрали його, бо дуже багато людей забрали, же пляну не здали. Ми мнясо здали, збіжє здали і дуже мало собі ся лишило, но ще молоко здавати і ще троха податку платити і до нового року всьо сплатити. Комплєт вивязатися з пляну, то будеш добрий демократ.

„Швагре і ти сестричко моя, дуже я би вам написала, але ся бою, бо в нас майже половина села в колхозі, а навколо нас села, то всі в колхозах, а наші люди котрі бідніші з дому, то всі ся пописали, а котрі богатші, то ся не писали і не хочуть ся писати і наразі тим ліпше, що не писали, бо хоць трошка лишить, а тії же в колхозах нічого не мають, ще їм нічого не давали. Два кільометри від нас є село в колхозі, то їм ще ніц не дали і вони до роботи не йдуть, то як буде ще не знати. Дорога сестричко, в нас всьо дуже дороге, якби хотів якого перкалю купити, то коштує метер 50 злотих, а якби хотів фланелі купити, то нема, а убрання коштує тисячі, а мешти для кобіти то треба дати 1000 злотих, а якби хотіла плащ, то треба 5,000 злотих, а наше всьо танє, бо всьо забирають задурно — жито 60 злотих, а пшеницю 100 злотих, ото так таньо вони беруть в нас, а бараболі 15 злотих заберуть в нас всі плян, а нам треба в них купити і заплатити їм за бараболі 100 злотих, за метер, за жито 300 зл., а за пшиницю 400 зл. Так нам треба робити, жебисьмо ніц не мали, то вони таких людей люблять же ся на всім опускають, на вбраню, на збіжу і вступають до колхозу, а хто ся трохи має вбраний, то вони кажуть — ви належні до буржуазії, до тих панів американських і ми не знаємо, як ми то всьо переживемо, бо дуже тягарі великі затягнули на нас, на тії люди же не в колхозах і ми не знаємо чи ми ся з того вивяжем. А в ґлосніках кричать в радіях же Хайзингавир і Айдинавир хочуть їх демократію видерти з їх рук і панувати на цалий світ.

„Дорога сестричко, напиши нам о своїм поводзеню і чи щесте годна робити і які дім купила чи в місці і що коштує.

„А ми що ся дочекали і чого ся дочекаєм не знаємо. Ти пишиш же в нас ту рай. Не рай ту в нас, а пекло, і то таке, де найгірший огень горить.

„З дому не маємо ніякої відомости, чи хто жиє, бо ніхто з дому листів не має. Зять пішов від нас і вже робить в колхозі. Тяжка нендза, там. Плачу за ним день і ніч, що така нас недоля спіткала. Поздоровляю тебе і швагра і всіх вас..."

3)

А ось кілька уривків з листів, писаних різними особами в травні і вересні біжучого року з восвідства, куди переселено наших людей з Надсяння:

„... Я живу при швагру від сорокового року, бо діти мене зоставили саму і поїхали на Схід примусово. Я за мужа побирала ренту, бо був інваліда, то побирав 13 злотих на місяць, то я за ті гроші купую півтора хліба на цілий місяць".

(Закінчення на стор. 3)

ПОЛЯКИ НЕ ХОЧУТЬ „НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН"

Сенсаційна заява проф. Коровіча в Ню Йорку

Як повідомив дітройтський „Дзєннік Польскі" на приватній нараді в Ню Йорку 11 листопада ц. р., в якій взяло участь коло 40 польських діячів з різних політичних угруповань, проф. Коровіч, був. член варшавської делеґації до Об'єднаних Народів, який після своєї втечі дістав азиль у ЗДА, подав цікаві й актуальні інформації про життя і настрої в Польщі. Для українців є в тих інформаціях одно дуже цікаве місце. Воно вказує на те, що в Польщі беруть верх здорові і чесні погляди в питанні державних кордонів майбутньої Польщі і що там дуже різко розходяться з поглядами шовіністичної і розполітикованої польської еміґрації.

Дотичний уступ статті у згаданій газеті наводимо дослівно: „Профефор Коровіч ствердив, що Польща в сучасній хвилині є однонаціональною державою, бо поляки становлять 99 відсотків населення. Має це свій вплив на становище польського громадянства, яке схиляється до погляду ,що в майбутності, у випадку звільнення Польщі від впливу Росії і при щасливій зміні через те політичної ситуації, Польща не повинна мати в своїх границях національних меншин, які комплікували б її внутрішні відносини. Є у зв'язку з тим нез'ясовані, але вичувальні тенденції до створення в Европі середньо-східнього союзу держав, втиснених тепер за залізну завісу".

Варто навести ще ось таке місце з допису в польській газеті. „Участь в нараді брали між іншими представники всіх напрямків і політичних таборів". Автор допису подає різні прізвища включно з угрупованням Міколайчика і пише далі таке:

„Звернули увагу зачіпливі запити пп. Беґи, Ґадомського і Небєщанського (Стронніцтво Народове), які очевидно невдоволені були з насвітлень проф. Коровіча і старались безуспішно суґерувати йому різні заяви в ділянці внутрішніх справ. Проби ці не дали ніяких наслідків і проф. Коровіч з усією рішучістю підтримав свої твердження".

Можна уявити собі, як біснились згадані „народовци", коли чули, що їх земляки в краю, отож цей найбільше міродатний чинник, не хочуть в майбутньому ні „кресів всходніх", ні Львова, бо знають, що це — не їхнє і політично Польщу завжди тільки робило слабщою, а не сильнішою і що населення тих „кресів" сьогодні настільки свідоме, що всяке маячення про „Львуф і креси" є маяченням хворих голів. Поляки в краю, як бачимо, мають куди здоровіші погляди як поляки закордоном.

(В. Н.)

Володимир Барагура

ТРИВОЖНІ ДНІ ВІДНЯ

(1)

Кількамісячна завзята оборона Будапешту скінчилася невдачею німців напровесні 1945-го року. Столиця Угорщини, а одночасно ключ до наддунайського басейну, попала в руки совєтських армій. Стало ясно, що дальший їх наступ буде спрямований через Словаччину на Австрію. Черговe, нашвидку побудоване німцями, заборол під Братиславою не виправдало сподівань, бо червоні проламали його за кілька днів, і окремі совєтські розвідчі танки з'явилися неждано на австрійській території в околиці Бруку над Ляйтою. Тривожні вістки були підтверджені фактами. Безконечним потоком через Зіммерінґерштрассе й Ренвеґ вливали в Відень мадярські й словацькі втікачі. За ними з'явилися перші передвісники німецького відступу — цивільні робітники з заступами й джаґанами, що копали окопи та вовчі ями в околицях Братислави й вздовж австрійсько-словацького кордону. За ними пішки й роверами їхали умундуровані відділи Арбайтсдінсту (Служби Праці) та члени напіввійськової організації Тодт (від прізвища її засновника), що виконували на фронті допоміжну саперську працю. Вони посувалися обабіч шляху, залишаючи його середину для обозів, танків та маршових колон розбитих частин мадярських гонведів, німецьких СС-ів і Вермахту.

Вночі довкруги Відня від сторони Словаччини видно було загравy далеких пожеж та чути глухі вибухи. Це німецькі армії, відступаючи, висаджували в повітря мости та тунелі. Терористичні нальоти американського летунства на Відень припинились. Зате альянтська авіяція виконувала тактичні нальоти й бомбила німецькі шляхи сполучення, маршові колони, скупчення військових з'єднань та важливі стратегічні пункти, щоб улегшити просування совєтським арміям. Про те свідчило глухе дудніння, таке характеристичне для далекого бомблення. На зміну кожної ночі почали навідувати Відень „Івани", тобто совєтські літаки. Їх можна було пізнати з своєрідного торохтіння, що нагадувало стару швальну машину. Вони з'являлися пізно ввечері, і наче оси, непокоїли віденців до світанку, зокрема на периферіях міста. Правда, совєтські бомби не могли дорівнювати чверть- і півтонновим американським, бо большевики кидали легкі, здебільша фунтові бомби. Проте, вони були досить сильні, щоб пробити дах і стелю партерових домиків, в одному з яких довелося жити й мені на пограниччі віденського передмістя Швехат і Кайзерс-Еберсдорфу. І небагато бракувало, щоб мій однофамілійний домик, що стояв недалеко військової фабрики й пережив рік найтяжчих нальотів американської авіяції, не став жертвою „Івана".

Коли пішла вістка про зближення совєтської армії, мої сусіди, які досі були німецькими патріотами, раптом відчули в собі слов'янську кров. Більшість бо з них були чехи. Їх видимо тішив прихід „руска", від якого вони сподівалися багато. Мій кіоскер, у якого я завжди купував газети, почав говорити до мене по-чеськи. Він радів, що вже незабаром прийде війні кінець і можна буде спокійно вигріватися проти сонця, заїдати сало й ковбасу та попивати „водку" від „руска". І не було сили переконати тих людей про фактичний стан справи. Врештою не тільки чехи не хотіли вірити в правду про большевиків. Мій найближчий сусід, емеритований урядовець і нефальшований австріяк, поклепував мене приязно по плечу ,коли я через пліт розказував йому про страхіття совєтського режиму, мовляв, „бреши здоров, а я своє знаю". Що більше, монахині з сусіднього монастиря, куди я заходив виконувати різні господарські роботи взаміну за городовину та овочі, сказали мені просто, що з мене говорить нацистська пропаґанда. Адже русскі — побожні люди, як же вони можуть переслідувати Церкву й духівництво, чи забороняти молитися?

В кожному разі загальна австрійська, чи радше віденська опінія була задоволена з приходу совєтів, сподіваючись, що при їх допомозі скинуть гітлерівське ярмо й відновлять незалежну Австрію. Про те, що заложать собі на шию нове, ще гірше, — й не думали.

Поміж українцями, що жили в Відні, пішла тривога. Передбачливіші заздалегідь подалися вглиб Німеччини, де була надія попасти під альянтів. Спізнені гарячково старалися документів і різними засобами комунікації виставалися поза Відень. Досьогодні не можу собі з'ясувати, чому я залишився у Відні. Єдина об'єктивна причина, це була маленька дитина й дожидання другої, що мала прийти на світ. Трудноці подорожі, альянтські нальоти на поїзди й залізничі станції, непевність майбутнього — це були причини, якими я намагався виправдати свою постанову залишитися. Але їх можна було побороти. Фактично була глибша причина — якась свого роду депресія, психічний стан, що нагадує загіпнотизування пташки зором змії.

Я сидів ночами над мапою і на підставі воєнних звідомлень гарячково значив червоними хоруговками швидке просування альянтських армій на Заході. Я міряв соломинкою відстань альянтського фронту від Відня й потішав себе прихованою надією, що чейже вони не допустять до того, щоб столицю Австрії зайняли совєти, бо це було б проти власних життьових інтересів Заходу.

А гроза наближалася. По місті пішла чутка, що Гітлер наказав перетворити Відень у твердиню і боронити кожну кам'яницю; що будуть ужиті гази й якась таємна зброя, дія якої полягає на розбитті атомів. Весь пропаґандивний націонал-соціялістичний апарат пішов у рух, щоб запалити віденців духом героїчного опору совєтам. Але відзвук був слабий. Населення було за тим, щоб Відень здати без бою. Під тиском публічної опінії ґавляйтер Остмарку (тобто Австрії) Бальдур фон Ширах евакуювався з міста. Стало на тому, що Відня боронитимуть 40,000 СС-ів, рішених на все. Оборона відбуватиметься тільки в деяких опірних пунктах. Вістку про це населення прийняло з задоволенням. У багатьох місцях кинулися розкидати барикади й засипати протитанкові рови.

Які були причини, що австрійці не хотіли боронити Відня ,який мав славну традицію оборони проти турків? Причин було багато: переконання в безвиглядності дальшого опору, стероризування систематичними нальотами альянтської авіяції, нічим не оправдана віра, що большевики принесуть визволення з-під нацистського ярма і дадуть змогу відновити незалежну австрійську державу, симпатії до москалів частини віденського населення слов'янського походження (чехи, словаки, юґослави), комуністичні впливи, врешті чисто чуттєвий момент — любов до Відня й бажання зберегти його від зруйнування.

В. Копач

ПІД СОНЯШНИМ НЕБОМ КАЛІФОРНІЇ

(Уривки з подорожніх записок)

1. Літаком з Ню Йорку до Сан Франсіско.

Останні приготування до подорожі літаком закінчені. Траса лету досить довга: з Ню Йорку через Сан Франсіско до Модесто.

Дружина і донька роблять останні зусилля, щоб відмовити мене від цієї подорожі. Донечка Марта підходить з засумованим обличчям і раз-у-раз приговорює: „Татку, прошу тебе, не їдь літаком!" Я стараюся її переконати, що подорож літаком менше небезпечна для життя людини, як подорож поїздом або автобусом. Ось учора щоденники подали страшну вістку, що зудар двох поїздів коло Лондону спричинив смерть 85 осіб та каліцтво кількох сотень. Отож я невідхильно „стартую" наступного дня о год. 11.30 вечора з летунського майдану Ля Гвардія в Ню Йорку.

В суботу зранку небо засунувалося хмарами — почав, навіть, накрапати дощик. Пополудні несподівано стало випогоджуватись, показалися клаптики синього неба. Прощаюся з моїми найдорожчими, обіцюю добре „триматися" в повітрі і напевне без випадку залетіти аж до Каліфорнії. Останні поцілунки — і моя подорож починається.

Автобус привозить мене на летовище на 15 хвилин перед відлетом. Після контролі квитків іду в сторону великого чотиримоторового птаха, що стоїть готовий до лету. Усміхнені розпорядниці вітають мене біля помосту і призначають у літаку місце. Наближається пора відлету. Показуються написи ,щоб не курити. Прив'язую себе поясом до свого місця. За хвилину чути гуркіт моторів і шум пропелерів: літак рушив з місця. Дивлюся в вікно: їдемо по автостраді, минаємо фабричні будівлі і інші літаки, що стоять на майдані. Їдемо вже добрих десять хвилин, але все ще по землі. Гуркіт і шум дужчають, видно, що літак зараз підійметься з землі. Минає ще кілька напружених хвилин, врешті літак стрибком відбивається від землі і підлітає в повітря. Пролітаємо понад рядами будівель, внизу під нами блищить ріка Іст Ривер, а далі розливається море різнокольорових світелреклям. Ось ми вже над Бронксом, де проживає моя родина і відки я недавно вибрався в подорож. Лину думками до своїх найдорожчих і бажаю їм доброї ночі. За кілька хвилин далеко за нами лишився великий Ню Йорк.

Летимо зі скорістю 300 миль на годину. Нас інформують, що одинока зупинка буде в Шикаґо, де маємо приземлитися о год. 1.50 по півночі. Чотири десятки подорожніх примістилися в обширному тулубі літака. У задній частині літака стоїть малий круглий стіл, при ньому мішане товариство розважається грою в бриджа. Минаємо стейти Пенсилвенія, Огайо, Індіяна, летимо понад озером Мішіґен і коло 2 год. над ранком приземлюємося на летовищі в Шикаґо. Тут змінюється обслуга, літак забезпечують пальним аж до Сан Франсіско по двацятьох хвилинах зупинки ми вже знову високо над містом. У думках шлю щирий привіт Централі Об'єднання Американсько-Українських Ветеринарних Лікарів, яке з своїм головою д-ром Помірком провадять із шикаґовської метрополії свою корисну і відповідальну працю.

Летимо понад стейти Іллиной, Айова, минаємо місто Дес Мойнес і зближаємося до міста Омага в стейті Небраска. Знову приходить мені на гадку, що тут, на Далекому Заході, виконують свою фахову працю мої колеґи, ветеринарні лікарі: д-р Чехут, д-р Яськів і д-р Винницький.

Ось ми вже над стейтом Вайомінґ. Ці світла глибоко внизу — це місто Часи. Просто на південь у віддалі яких 200 миль від нас находиться Денвер, столиця Колорадо, де працюють на полі ветеринарної медицини мої колеґи-українці д-р Юзвяк, д-р Руцицький і д-р Попель. Мило їх згадую і шлю їм у думках з висоти щирий привіт.

Зближаємося до Великого Сільного Озера (Ґрейт Солт Лейк) у стейті Ютаг. Сходить сонце, настає чудовий ранок. Озеро вже далеко за нами. Як оком глянути, під нами сіріє велика пустиня Ґрейт Солт Лейк Дізерт. Оглядаємо справжнє нерухоме море піску. Ніде не видно ознак життя.

Сонце величаво сяє, на небі ні хмаринки. Починається стейт Невада, славний дослідами над вибухами атомових бомб. Куди не глянь, пустиня. Здається, ніби поверхня землі покрита лявою, поперерізувана фантастичними геометричними фігурами і рівчаками, що раз взаємно наближаються, то знову віддаляються.

Нарешті терен змінясться Здалека виринають гори. Находимося на висоті 14,000 стіп. Коли дивлюся крізь вікно на передню частину літака, маю враження, що не летимо, а висимо на одному місці. Час-до-часу тулуб літака здригається і тоді здається, що літак ось-ось утратить рівновагу і звалиться стрімголов. Дивлюсь на задню частину літака: знову враження, що дуже поволі посуваємося наперед, хоч насправді летимо зі скорістю 300 миль на годину. Пролітаємо над горбами і горами, що прийшли на зміну монотонній рівнині. Нарешті, по двох годинах лету бачимо перші знаки життя на землі: якісь малі плямки, похожі на хатки, уставлені рядом, клаптики зеленого поля, малі озерця.

Напруживши зір, бачимо авта, що, здається, ледви помітно посуваються наперед; там знову здалека повільною гусеницею сунеться поїзд. По хвилині з-за обрію виринають купки кущів, ліси на горбках, появляються оселі. Десь збоку напливають хмари, густішають, поволі закривають вид на землю. Вже нічого не видно, і вам здається, що летите понад підбігуновими околицями, де все покрите снігом. Літак поступово знижує напрям лету, з'являються написи, щоб перестати курити, щоб прив'язати себе поясом — знак, що будемо приземлюватися. Літак ще більше знижується, минає ще хвилина, і ми пориноємо в хмарах. Кругом нараз стемніло, сонце зникло, мчимося наосліп далі вниз. За хвилину під нами замерехтіло джеркало моря (літаки причалюють на летовищі в Сан Франсіско від сторони моря). Ось ми вже над автострадою, літак злегка доторкається землі, і ми вже на летунськім майдані.

(Продовження буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Підготова до 60-літнього ювілею УНСоюзу.

Вже минає 46 років від того часу, як в Дітройті постав перший відділ Українського Народного Союзу. Опісля в дуже скорому часі постали й інші відділи. Членам тих союзових відділів та їх піонерській праці треба завдячувати розбудову всієї української праці в цій метрополії. Ті перші Союзовці будували церкви, народні доми, допомагали старому краєві, боронили українську справу як теж розвивали та зміцнювали свою місцеву громаду релігійно і політично. Навіть і не члени УНС говорили, що як Союзовці не підтримають одної або другої справи, то не буде успіху.

Може хтось спитати, що спонукувало та давало напрям тим Союзовцям в їхній праці. Відповідь ясна: це була та Союзова Ідея, яка лягла в основу Українського Народного Союзу 60 років тому виразником якої завжди була „Свобода".

Отже тому, що 22-го лютого 1954, буде 60 років від заснування Союзу, Союзовці метрополії Дітройт постановили і собі гідно відсвяткувати ту велику річницю. На заклик гол. радного п. В. Дідика скликано представників 6-х відділів УНС та вибрано Ювілейний Комітет в такім складі: В. Дідик, голова; М. Головчак, містоголова; М. Ґузиляк, рек. секретар; В. Крушельницький, фін. секретар; пані Анна Якимма, касирка; І. В. Іванчук, пресовий референт. Члени Ради: І. Пригарський, С. Хомняк, І. Лубянський, панна М. Гаврилюк, В. Вазик, І. Заблоцький, д-р М. Дужей, М. Морозовський. В організаційному Комітеті працюють: п. І. Ващук, В. Грабар, Ф. Ґузіль, С. Зальопаний, Т. Михальчук, інж. П. Шменюк і І. В. Іванчук. Організаційний Комітет докладає всіх сил, щоб до кінця цього року вписати якнайбільше нових членів до УНС та просять всіх членів співпрацювати з ним.

Тому подається до відома всім членам і прихильникам УНС, що 60-літній Ювілей У. Н. С. в Дітройті відбудеться в неділю 21-го лютого 1954, в Укр. Нар. Союзовім Домі при Мартин стріті. Комітет приготовляє великий Бенкет з концертовою програмою у великій залі Союзового Дому. Кожний Відділ дістане білети на бенкет для своїх членів. Тому пригадується всім членам, щоб негайно взялись до розпродажу білетів.

Іван В. Іванчук,

пресовий референт Ювілейного Комітету.

II. З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

В днях 5 і 6 грудня ц. р. в Ню Йорку, 123 — II-Евеню, відбувся II-ий З'їзд УСПВ за участю 57 правних учасників і 24 гостей. З'їздом керувала Президія в складі: голова — мґр. Е. Лозинський і члени Г. Цебрій та С. Вардиґула. З'їзд започаткував молитвою о. В. Возняк. За звітами уступаючої Головної Управи, особливу увагу звернено на допомогу колишнім товаришам недолі та збирання і опрацювання матеріялів до збірника про українську мартирологію. В діловій дискусії брало участь чимало учасників, зокрема багато уваги присвячено значенні організації назовні. Після признання абсолюторії уступаючій Управі з д-р В. Оренчуком у проводі, прийнято новий статут, при чому усталено назву організації, як вище, та вибрано нові центральні органи. Головна Управа: голова — мґр. Е. Лозинський, перший заступник голови — В. Коваль, другий заст. голови — В. Костик, головний секретар — Р. Ковалів, організаційний референт — інж. А. Гончарів, фінансовий референт — М. Зацухний, реф. суспільної опіки — Н. Яворська і члени Управи — д-р П. Мірчук та І. Гірняк. Головна Контрольна Комісія: голова — проф. М. Врунець, заступник голови — Г. Цебрій та члени Л. Мигаль, Т. Луцишин і М. Матковський. Головний Суд: голова — д-р В. Оренчук, заст. голови д-р О. Соколишин і члени мґр В. Боровик, Я. Петеш та д-р Т. Крупа. Під час З'їзду в неділю о год. 9-ій ранку відбулися Богослуження в обох українських церквах за померлих українських політичних в'язнів, в яких учасники З'їзду взяли участь. В суботу о год. 6.30 веч. вислухано доповіді проф. О. Оглоблина на тему: „Хмельниччина і Українська Державність", після чого колишні політичні в'язні і гості перевели дружньо і весело вечір при співучасті Вп. З. Лавришка (сольоспів), В. Гентиша (акомпаніямент) і ред. І. Керницького (гуморески). З'їзд закінчено відспіванням національного гимну. У висліді нарад II-го З'їзду УСПВ винесено відповідні резолюції.

ЛИСТИ З САТЕЛІТСЬКОЇ ПОЛЬЩІ

(Закінчення зі стор. 2)

„... Ти пишеш, що хотів би стягнути мене до Америки, але мене не пустять з Польської до Америки за жадний скарб, за границю не пустять",

„... не посилай мені грошей, бо ту з тих грошей не скористаю, бо комуністи заберуть, а пришли мені якийсь лах, то бим з того жила..."

А ось ще інша особа, але з того ж самого воєвідства пише:

„... Наші молоді, що побралися, живуть по бідному, бо тут розкоші не вживаємо і незавжди маємо хліба подостатку, а біди маємо досить".

Далі та сама особа пише: „... запитуєш про К., всіх їх вивезли на Східну Україну і нічого не пишуть, чи живуть чи ні". „Урожаї були марні, а вовки коло нас панують, а дики риють під самими вікнами, не дай Боже, а вже найлютіші ті вовки, що до нас приходять зі Сходу". „Сіємо і садимо, а мало збираємо, а ще для панства муситься збіжя здати і бульбу, а хто не має своїх, то мусить купити і їм має здати, а зрештою ви там всьо знаєте о нашім поводзеню не тра і писати і не дивуйтеся, що ми як ті жебраки просим вас з цілого серця і дякуємо. Не знаєм, як віддячитися вам за тото добре, яке нам посилаєте, бо у нас продасть господар корову, то купить одну пару кепських чобіт і буде ходити рік, а де решта челяди — в чім буде ходити, то над тим помисліть. Один хліб коштує 8 зл. а господареві за метер жита платять 60 зл., а господар, як піде купити, то мусить заплатити 5 разів тиле. І так ми живемо, не життє то, а муки на Кальварії. Як будеш слати колись пакунок, то пришли паперу до писання і олувків хемічних і машинку до стриження, і шельки до порток, а цьоці черевики теплі на низький обцас. А грошей бись цілком не слала, бо тут тепер з них нічого, а смерть, то би була скоро".

Ще кілька уривків з листа старшої віком людини, що кидає деяке світло в мовних справах на нашому Надсянні.

4)

— „Дорога Касю, хоцяй єстем українцем, а не потрафлю того читати, що ти пишеш, бо у нас люди вже забули читати по українськи і у нас люди вже забули говорити по українськи та й не вільно, хіба покрийому, бо тяжко карають за то. Оту картку, жем ти післав переробіть на свій кліш, і щоби була більша картка, бо у нас нема того паперу, ані того апарату. Тиж пришли нам перцю, бо ту не годин купити за жадні скарби.

Пишу тобі мало, бо в нас листи на почті переглядають".

І знов в другім вже листі ця сама людина знов підкреслює: „В нас ту невільно по українськи говорити".

І на закінчення цього сумного огляду листів з сателітської Польщі додамо ще два речення з листа, писаного поправною польською мовою, які наводимо в українському перекладі:

— „Ти просиш вислати метрику народження, але ту справу майже неможливо полагодити, бо „вшисци ксєнжа" виїхали на схід, а польський ксьондз не має жадних метрик. Дорога Г-цю, прошу тебе на милість Бога пришли мені щонебудь з одягу чи взуття, бо тут все дуже дороге та ще й до то го не можна купити".

Такі гаразди має населення під владою комуністичної Москви.

о. С. Гаюк

З наших буднів

ЛИСТ ДО СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Коли св. Миколай засяде сьогодні в своєму небесному „офісі" до урядування, то між сотнями тисяч інших листів, знайде також на столі листа від малого Андрійка, приблизно — такого змісту:

Святий Отче Миколаю!

„Якщо Ти складаєш всі одержані письма так, як моя Бабуня п. з. „Життя Святих" з одної нашої газети, то Ти зможеш переконатися, що я не зачасто надокучав Тобі моїми листами. Бо я не такий, як моя молодша сестра Ліда, що ледве вивчила азбуку, та й зараз шкрябала до Тебе по десять листів денно — яку велику ляльку вона хоче мати, з яким волоссям і з якою ондуляцією.

А я мав би причину частіше до Тебе писати, хоч би для того, щоб внести рекламацію за минулорічні дарунки. В школі завжди мені дістаються наденилі помаранчі і порожні горіхи, та й кексів трохи замало, а на „чіп-потейтос" я не можу дивитися, про це Ти повинен знати. Але я не хочу морочити Тобі святої голови такими дрібницями, зрештою, не підозріваю Тебе в тому, щоб Ти підмінював помаранчі, це вже, гадаю, радше Антипкова робота.

Але прохаю Тебе навколішках, Дорогий Отче, не клади мені більше під подушку тих самих казочок і дитячих книжок, що їх дістаю від Тебе вже три роки за порядком і знаю вже їх напам'ять, а декотрі з них пам'ятаю ще з таборів! Правда, я чув, як Тато з мамою говорили, що панове-видавці мусять передруковувати старі дитячі книжечки, бо панове-письменники нових не пишуть, тому, що вони творять Велику Літературу. Але ж Ти, Отче, Великий Святий, і вмієш робити чуда, то я прошу Тебе в імені своїм та від імени інших українських дітей — створи таке чудо, щоб наші панове видавці й письменники потурбувалися трохи більше, як досі, про літературу з малої букви і не кормили нас, малих своїх читачів, лише старими передруками.

Остерігаю Тебе, Дорогий Отче, зроби це по змозі, якнайскорше, бо вже крайня пора! На другий рік мій Батько дістає громадянські папери, і ми всі в хаті станемо американці, отже я матиму повне право писати листи до Санта Клавса, Твого небесного Спонзора. А він має дуже щедру руку, як бачу, як кожного року, він, просто, засипає американських дітей прегарними ілюстрованими книгами в англійській мові, в яких описані надзвичайні пригоди „Супермена", і „Мандрівка ракетою на Марс", і „Тайни Джунглів" та інші цікаві історії, що їх ковтаєш одним духом і годі від них відорватися!

Який жаль, яка шкода, що немає таких цікавих книжок у нашій, українській мові!

Моя сестричка Ліда, прочитавши цей уступ про Санта Клавса, дорікає мені, що це нечемно так писати і погрожувати Святій Особі, ніби Вишинський Об'єднаним Націям. Святий Отче, я Тобі не погрожую, тільки Тебе прошу, а Ти ж сам бачиш, що положення справді грізне і треба знайти йому якийсь вихід. А мені здається, що коли небесні сили до того не вмішаються, то це пропаща справа, бо наші батьки народу, зайняті великою політикою, великою літературою та іншими великими ділами, пригадають собі про нас, малих, аж буде запізно, щоб мати, потім, ще одну причину нарікати на „несприятливі історичні обставини".

З надією, що Ти не сховаєш цього листа до небесної шухляди без уваги, кладу його в поштову скриньку, а сам засипляю мріючи про це, що мені хоч присниться цієї ночі чудова книга про пригоди „Українського Супермена".

Ікер.

ДИРЕКЦІЯ У. Н. ДОМУ В НЮ ЙОРКУ

ПОВІДОМЛЯЄ:

1. Від віча у справі У. Народного Дому в дні 22 листопада ц. р. вплинуло з продажу шерів (уділів) У. Народного Дому до 14. грудня ц. р. докладно $16,000. Потрібно ще $14,000, щоби в дні 4. січня ц. р. заплатити належну за будинок „Стайвезант Касіно" суму $75,000 і негайно приступити до необхідного пристосування будинку до його нових потреб для цілей української культури та громадського життя. Свідомі цього нюйоркські українці щоденно сплачують задекляровані уділи, або купують нові. Проте пригадуємо, що залишились тільки ще два тижні до дня викупу будинку. Просимо Українську Громаду поспішитись з допомогою у цьому великому спільному ділі!
2. Між останніми уділовцями, що купили понад 40 уділів на суму від $1.000 вгору слід назвати двох братів, американсько-українських бизнесменів Івана Гелетія, який закупив 50 шерів на $1,250 і Андрія Гелетія, який закупив 40 шерів на $1,000.
3. Найближчої неділі 20 грудня ц. р. можна оглядати залі і кімнати закупленого „Стайвезант Касіно" при 140-42 при 2 Еве. від год. 1—3 попол. Кожний, кому сподобається будинок і хто признає, що Дирекція зробила правильно, купивши його, хай допоможе купном уділів завершити розпочату акцію!

Дирекція.

Help Wanted—Male

TOOL & DIE MAKERS
Тільки першоклясні фахівці. Висока платня. Мінімум 53 год. в тиждень. Голоситись:
VAMCO TOOL & MACHINE CO.
Bannard & Warrington Sts., East Riverton, N. J. Tel. Riverton 9-2380

TOOLMAKERS
ДОСВІДЧЕНІ В ГЛИБОКОМУ ВИТИСКУВАННІ ФОРМ НА АЛЮМІНІЮ.
Стала праця. Надчисельні години. Проваджимо працю впродовж 40 літ без звільнення.
AMERICAN ALUMINUM CO.
378 Jelliff Avenue
Newark, New Jersey

ДО ВИКІНЧЕННЯ МЕБЛІВ
з досконалим знанням викінчувати бюрові меблі. Мусить вміти полірувати меблі. Добра стала праця, в старому підприємстві.
BRENNER DESK CO.
334 Plane St., Newark, N. J.
MArket 3-5490

ДОСВІДЧЕНІ SHEET METAL WORKERS
Юнійна платня $3.25 за годину. Інформуватись:
MENDELSON SHEET METAL & ROOFING CO.
449 Hamilton Ave., Paterson, N.J.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

ДОГЛЯДАЧКИ ХВОРИХ
Потрібно на час 7-3:30 P.M.; 3-11:30 P.M.; 11-7:30 A.M. 40-год. тиждень. Добра початкова платня. Нічна вища. Постепенні підвишки. Платні вакації. Голоситись особисто ENGLEWOOD HOSPITAL, Englewood, N.J. Monday-Friday, 8:30 A.M. to 5 P.M.

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені на машинах до стебнування ковдер і наполок. Голоситись:
GRANDEUR PRODUCTS CO.
29 West 30th St., New York City

SEASON GREETINGS

WHEELHOUSE BAR
Walter Malewski — власник.
702 Newark Ave., Jersey City, N.J.
ПОЛЬСЬКА ТАВЕРНА — Shuffle Boards.
пересилає
СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
своїм приятелям і покупцям.

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
від Mr. & Mrs. Jos. Kramer
За лішшими тортами, хлібом, печивом, солодощами зайдіть до
KRAMER'S PASTRY SHOP
1683 2nd Ave., New York City
AT. 9-3450

HELP WANTED FEMALE

ДО ВАРЕННЯ І ДО ДОМАШНЬОЇ ПРАЦІ.
Власна кімната і лазничка, інша поміч. Рекомендації. Досвідчена. Добра платня.
South Orange, N. J. 2-2448

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені в сукенках. Юнійна фабрика — стала праця. Голоситись:
HAMILTON DRESS SHOP
6102 5th Ave., Brooklyn, N. Y.
близько 61st Street.

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені у в'язанні на машинах Singer.
Стала праця, добра платня.
S. NEWMAN
116 East 27th St., New York City
4th Floor

REAL ESTATE

3-родинний — Brooklyn $16,500
В околиці Linden Homes beautiful. Чудовий новомодний 3-родинний дім, 2 поверхи, оливне огрівання, гаряча вода, паркетові підлоги. 1-5 і 2-3 кімнатні апартаменти. 30x100 площа, близько школи, церкви й цен. Власник змушений продати. 3-кімн. апартамент вільний.
Ferrara. AP. 7-2803

LONG BEACH 6-5530
Мешкай — рент вільний! Чудово сконструйований 2-родинний дім, 3 і 4 кімнатні апартаменти, викінчений апарт. в підвалі — оливне огрівання, близько до всього. Ціна $14,500 — готівка $4,000.
ROSE HOLDING CORP.
169 East Park Ave. Long Beach, Long Island

FOREST HILL, N. J. 4 спальні, 50x100, гараж на 2 авта; 1-ий поверх, вітальня (28x16) з комином, сучасна кухня, оливне огрівання, підвал з пральнею й плит. умивальнями, дубові підлоги, 1 викінчена кімната; 3-ий поверх, велике місце на дві екстра кімнати. Порозумітись:
CHARLES A. McCARTHY, Broker
735 Highland Av., Newark, N. J. HU. 2-6251

ARMEL HOMES — Richmond Hill
Зовсім нові відокремлені доми з цегли. Обтинковані стіни. 40x100 площа. 1-родинний $15,600 2-родинний від $18,990
122nd Pl. & Sutter Avenue
VI. 5-9650
DIR. Belt Parkway to Lefferts Blvd. Right turn on L.B. to 133rd Ave., to Model Home. Atlantic Ave. to Rockaway Blvd. Right turn on 123rd St.

STONY BROOK Vic. — Новий 6-кімнатний дім — стиль ранчі, 1½ лазнички, парове огрівання, зовсім ізольований, ¾ акра, гараж на 2 авта. Жадає $26,250. ТАКОЖ 4-кімн. котедж, 120x100; коминок, гараж; $7,600.
FRANK L. GALLANT, Broker
Stony Brook, N. Y. Main St.
Stony Brook 7-0930

ST. MARK'S PLACE близько 2-ої Евеню 25x98 18 апартаментів і 2 склепи до винаймлення. $7,525. Нове запроваджене оливне огрівання. Ціна $32,000. Добре купно.
MAX N. HURWITZ
55 W. 42 St. N.Y. BR 9-1078

EAST ISLIP: Oakhaven, 7 кімн. дім, оливне парове огрівання, коминок, закрита веранда, гараж на 2 авта, площа 150x265, добре купно. $12,500. Власник.
Rockville Centre 4-4729

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" 430 відділ подає до відома, що побір складок за місяць грудень відбудеться в суботу, 19. грудня, о год. 7-9 вечером в Укр. Клюбі, при 23-тій і Бравн вул., для членів замешкалих в дільниці парафії церкви св. Миколая і в неділю, 20. грудня, о год. 11:30—1:30 попол., в Укр. Клюбі при 847 N. Franklin St., для членів замешкалих в тій дільниці міста. З огляду на кінець року просимо всіх членів вирівняти вкладки в означеному часі, при чому це раз завважуємо, що в приватному мешканні секретаря складок побирати не можемо. — О. Бакаї, секр.

НОРТУМЕРЛЕНД, ПА. — Бр. св. Михаїла відд. 357 повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20. грудня, о год. 2-ій попол., в домі 20 King St. Буде вибір урядників на 1954 рік. С. Возний, секр.

REAL ESTATE

304 EAST 91st ST.
10-родинний дім, гаряча вода, без огрівання. Домашні влаштування. Рент $3,350. Апарт. до обняття. Ипотека з Інституту. Ціна $16,000 net. Готівка $8,000
LLOYD B. THOMAS
BO. 9-1560
76 Beaver St., New York 5, N. Y.

ISLIP, L. I.
West; 4-кімнатне бонґало, веранда, підвал, відділений гараж (80x121).
G. I. Mtge. — $11,500
Кликати:
SUNSET 5-3088

QUEENS VILLAGE — $10,490
Доброї вартости дім, відокремлений, 7 кімнат, 3 спальні, гараж, нове оливне влаштовання. Дуже чисте. Догідне положення.
INTER-ISLAND
211-17 Jam. Ave. HO.5-7300

Business Opportunity

ТАВЕРНА
Passaic, N. J. Польська дільниця. Річний оборот $20,000 — Рент $85.00.
Ціна $9,500. — Prescott 9-9129 між 2—4 пополудні.

Grocery — Delicatessen — Dairy Морожені харчі — пиво, зовсім відновлений давно оснований бізнес. Головна вулиця. Надається для подружжя. Великий прихід, продаж нижче вартости з причини смерти в родині.
GI. 7-4223

LOCATED IN SO. JERSEY
Низький податок, добре купно, за згодою, гарні доми... 9 акрів, овочеві городи, великий дім, лазнички, гараж, крамниця, $6,700... 2 акр. куряча ферма, 3 кімнати, лазничка, веранда, гараж $5,500... 2 акри сільський 6кімн. дім, гараж $4,600 потребує вирядку до лазнички. Удальня, дім, добрий прихід, рухливе положення, $6,500. Голоситись: Gladys Storey, Palmer Realty, New Gretna, N. J. Apply in English.

ДЕКОРАТИВНИЙ
склеп зі залізом. Головна вулиця. Низький рент, довгий винайм не зобов'язує. Повний вибір, нові машини до штампування і до шліфування.
В день Patchogue 3-4262
Вечорами 3-3863

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Любов" відд. 45 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 20. грудня. На зборах буде звіт урядників, контрольної комісії і вибір урядників на 1954 рік. Просяться всіх членів обов'язково явитися. Напоминаємо довжників вирівняти свої залеглости. — Т. Малик, предс. А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 84 подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в неділю, 20. грудня, о год. 3-ій попол., в залі У. Н. Дому під ч. 279 Кінґс Гайвей Вест. Буде вибір уряду на рік 1954 звіт фінансів за цілий рік і другі справи до полагодження. — О. Куик, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во Чорноморська Січ відд. 14 подає до відома, що річні збори відбудуться в середу, 23. грудня о год. 8. веч., під ч. 508 — 18 Евеню в Січовім Домі. Просяться всіх членів прибути на збори, буде вибір нового уряду і багато справ до полагодження. Обов'язком є всіх прибути. — М. Васараб, предс.; М. П. Отрох, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками п'ятнадцятимільйонового Союзового майна!

MISCELLANEOUS

At Little As **$33.75** For an **ELGIN**

НАПРАВА ГОДИННИКІВ І БІЖУТЕРІЇ
Виберіть зараз дайте малий задаток $1.00 на елеґантний ELGIN
ZENON JEWELERS
312 Grove St., Jersey City, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0486
Zenon Lewandowski, власник

ДАРУНКИ
для малого улюбленого „КАВБОЯ"
Найбільший вибір дитячих західних строїв та кавбойського приладдя.
СОРОЧКИ з короновим передом — від $2.95
"Frontier" ШТАНИ — від $3.95
"Holster" ПАСИ — від $5.95
Кавбойські ЧОБОТИ — від $5.95
ПРАВДИВІ СКІРЯНІ АБО ЗАМШОВІ ОБЛЯМОВАНІ ЖАКЕТИ від $9.95
При кожному закупі дарунок відзнаки шерифа!
Пишіть за Різдвяним каталогом N
або кличте MU 4-6060
KAUFFMAN
America's Great Riding Goods Store
141 EAST 24th ST., N. Y.
Betw. 3rd & Lex. Aves.
Est. 1875
ВІЛЬНЕ ПАРКУВАННЯ

НАДЗВИЧАЙНИЙ РІЗДВЯНИЙ ПРОДАЖ
Цей купон вартий $3.02
Колись продавався за $5.00
Тепер знижений до $1.98
НОВИЙ ЧУДОВИЙ
СВЯТИЙ ХРЕСТ

Ви можете бачити нашого Господа перед своїми очима. Чудовий образ в кришталевім самоцвіті, в середині якого є Святий Хрест з тих самоцвітів, неначе чудо перед вашими очима. Ви можете читати цілий „отче наш" побільшений багато разів через чудове побільшаюче скло... і бачите дитя при молитві, що клячить. Хрест є 1½ інча довгий, викінчений 24-каратовим золотом і 8 жеврічучими рубінаі, ємеральдами і шафірами. Комплет з позолочуваним „ланцюшком і безпечним замком. Для дарунку в сатиновім пуделку.
Only $1.98
НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ — ПІШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН. ПЛАТИТЕ ПРИ ОДЕРЖАННІ. ЗАДОВОЛЕННЯ ГАРАНТОВАНЕ. ЗАПАС ОБМЕЖЕНИЙ — СПІШІТЬ.
Пішліть мені (зазначіть скількі) 1 хрест за $1.98 — 3 хрести за $5.00. При замовленні 3-ох, ви заощаджуєте $1.00
Ім'я ...
Адреса ...
Місто ... Стейт ...
VALWORTH CO.
Dept. 125,
Flatbush Sta., P. O. Box 92,
Brooklyn 26, N. Y.

MISCELLANEOUS

IF MOTHER CAME FROM IRELAND (or Any Other Nice Place)
HONEST NOW When Did You Last GIVE MOTHER or SWEETHEART A REAL TREAT?
Mother and the Whole World Knows There is Nothing Like Pure Irish Linen Damask. SPECIAL OFFER...59"x74" White Spoke Stitched Irish linen Damask Table Cloth and 6 matching napkins. Boxed set $10.95
FINE COUNT IRISH LINEN CHECK DISH TOWELS 39¢ ea.
Also Colored Belgian Damask Boxed Sets from ... $1.89
CALL STerling 3-6056 OR
IRISH LYONS INDUSTRIES
599-601 WASHINGTON AVE. (Near Atlantic Ave.)
Brooklyn, N. Y.
OPEN FRIDAY TILL 9 P.M.

TOOMEY'S GRILL
Cor. Rogers Ave. & Empire Blvd
Brooklyn 25, N. Y.
Добрі потрави — поміркованї ціни.
Dinners—Steaks—Chops
В нас замовляють і вдоволені найбільш вибагливі особи.

Спеціяльна оферта
ТРИВАЛА ОНДУЛЯЦІЯ
(з підстриженням, миттям і укладанням) тільки $5
ФАРБОВАННЯ ВОЛОССЯ $3.50
FISHER'S BEAUTY SHOP
1263 LEXINGTON AVENUE
NEW YORK CITY
Ріг 85-ої вул. 1 сходи нагору.
AT. 9-6616

НАУКА ТАНЦІВ
Mambo — Waltz — Foxtrot
Polka — Tango — Samba
Lindy — Peabody.
Приватна вступна лекція $1.
Гарантований курс танців $5.
Курси ведуть спеціялісти з свого ділянки.
Miss ANITA
5 W. 46 St. Circle 5-4271
West of 5th Ave. N. Y. 3rd fl.
Weekdays 11 a.m.—2 p.m.
Sun. 2—8 p.m.

СВЯТОЧНІ ЯЛИНКИ
ПО 50 В КОЖНІМ ЗВОЮ І ВІЛЬШЕ
Кликати:
ASTORIA 4-8356

MISCELLANEOUS

АКРИ РІЗДВЯНИХ ЯЛИНОК
35¢ за стопу висоти.
SNEL'S HOLLY FARM
Найбільший вибір ялинок, вінків, зелені й гірлянд на Staten Island.
Наша спеціяльність English Holly з темними блискучими листками та прикрашені темно червоними ягодами.
Breathtakingly Beautiful!
310 Claypit Rd., Staten Island, N.Y. TO. 8-1858
Off Arthur Kill Rd. nr. Port Socony

DELANCEY SALES CO.
224 Delancey St., N. Y. C.
Електричні урядження, срібло, апарати TV, пральні й інш. Відчинено в суботу і неділю. Парковання вільне. Найбільший опуст.
GR. 3-6575

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!
ЧУДОВИЙ ДАРУНОК НА СВЯТА.
40% Опусту
Реґулярно $49.95
GENEVA ГОДИННИКИ
ВИ ПЛАТИТЕ ТІЛЬКИ $29.95
Кожний покупець може сплачувати впродовж 20 тижнів.
SINOWAY JEWELERS
1017 Summit Avenue
Union City, N. J.
Member L.O.O.M.

JOSEPH'S FURS
Manufacturer
134 W 29th St., New York City
Огляньте перше наші поміркований склад. Направки — перерібки за низькі ціни. Кликати Mr. Favata — OX. 5-2584
Принесіть зі собою це ого ...

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школи, Церкви, Нар. Доми та інші проекти. Головний Інж. В. Сьвинцев. Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

РОЗШУКИ
ТЕКЛЯ РИХЛЕВИЧ пошукує АННУ РИХЛЕВИЧ дочку Теклі і Казимира, що походила зі села Збараж, біля Підгайців. В 1916 р. ми жили разом в Seatle, Wash. До Америки приїхала до тіточної сестри Марії Фінди. Хто знав би про неї, або вона сама прошу писати на адресу:
TEKLA RYCHLEWICZ
492 Claremont Parkway,
Bronx 57, N. Y.

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА
Український Базар
СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1954
Релігійні і Загальні Календарі
Ціна одного примірника 40 цнт. 12 за $4.00; 25 за $7.00; 50 за $12.00; 100 за $21.00.
Календаріюм: — Ukrainian, Polish, Russian and English.
РІЗДВЯНІ КАРТКИ РЕЛІГІЙНІ
Українські, Польські і Російські. Ціна за один дозен 75 центів. 50 карток — $2.25
Спеціяльна ціна за — 100 — 200 — 500
ІМПОРТОВАНІ ХУСТКИ
з чистої 100% вовни — всі кольорові — $3.50 — 4.50 — 5.00 6.00.
Грудне зілля на впертий кашель 75 ц. пачка.
Карпатський чай на недомагання жолудка 75 ц. пачка.
ДЛЯ СВЯТ
Ми маємо описану пшеницю, мак, — мелений і цілий (Ground and whole) мед, гриби і шафран. Також маємо великий запас Д.М.С. ниток до вишивання, різні взори канви, панаму. Скоро шліть замовлення разом з поштовим переказом, або чеком, щоб ви на час отримали товар. Замовлень на С.О.D. не приймаємо.
UKRAINIAN BAZAAR
170 East 4th Street,
New York 9, N. Y.

КНИГИ
Великий вибір українських книг у книгарні
САБОВА
Питайте за безплатним КАТАЛОГОМ.
G. SABOV, Books
Box 25,
Pearl River, N. Y.
(Telephone NAnuet 3-3874)

ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
До всіх наших Українських Приятелів і Відвідувачів!
Знаменитий харч на весіллях, бенкетах і прийняттях у Ресторані
White Eagle Tavern
„Під Білим Орлом"
18 Scott Street, Pir Somerset St. — New Brunswick, N. J. Телефон CH. 7-9674

КНИЖКА НА ЮВІЛЕЙНИЙ РІК МАРІЇ
Вже друкується книжка в честь Божої Матері під заг.:
„У СТІП МАРІЇ"
Книжка потрібна для кожного в Ювілейнім Році Марії. Книжка містить 39 наук про Божу Матір, 30 ілюстрацій чудотворних образів Марії, 33 вірші в честь Божої Матері. Книжка в гарній полотняній оправі зі золотими написами коштує тільки 2.50.
Спішіться зі замовленням, бо з причини великих коштів наклад обмежений для тих, що вже замовили.
Замовляти у автора:
REV. EUGENE MACELUCH, 820 Pond View, Riverhead, N. Y.

MERY CHRISTMAS!!! — ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!!!
Замовляйте і купуйте
УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ
(UKRAINIAN CHRISTMAS CAROLS)

T-701A Бог предвічний / В Добрий вечір тобі	T-704A Розвеселімся всі / В Небі зірка
T-702A Ой, видить Бог / В полі, полі	T-705A Всі разом співайте / В Небо і земля
T-703A Нова радість стала / В На Йордан, річці	T-706A Дивная новина / В Бог ся рождає

Всі Коляди співані з оркестрою ОЛЕКСИНА!!!
Кожна платівка-рекорд по $1.05 C.O.D.
TRIDENT RECORDS CORP.
270 East 10th Street, New York City 9, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ!
Контрольна Комісія перевела дня 6. XII. 53 провірку праці
Організ. Комітету З'їзду Перемишляків
що відбувся дня 4. VII. 53 у готелі Бревурт у Ню Йорку і ствердила:
Присутність на з'їзді понад .... 230 осіб
на бенкеті .... 175 осіб
Секретар п. ред. Петро Ямняк і організ. референт п. Євген Колодій одержали понад 300 листів і запитів з усіх частей світа і вислали понад 500 обіжників.
Фінансовий референт — п. Роман Гриців прийняв $1,417.70 — видав $1,339.79. Сальдо $77.91 наявних готівкою в касі, яку передано редакційній колегії „Альманаху". Контрольна Комісія складає щиро дорогою щиру подяку Комітетові З'їзду під головуванням інж. Ореста Семчишина.
ЗА КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ:
мгр. Іван Онуферко; інж. Богдан Турко; Андрій Бук.

ДАЄМО ДАРОМ!
Всім моїм теперішнім, майбутнім клієнтам і приятелям даємо даром календар на 1954 рік. І всім тим, що обезпечили себе, свої меблі, машину, форкарт, вікна, чи купили дім, фарму, склеп і інші бізнеси в місті, чи на контрах. Також даємо календарі всім тим, що обезпечили себе на життя або своїх дітей.

Не забудьте прийти до нас виповнити податковий формуляр — федеральний і штатний. В нас працює дві дівчини, зараз в присутності вас виконують роботу. Вам не прийдеться чекати. Ви заощадите в нас гроші.

Вам оплатиться прийти до нас зі всіх околиць. Не зробіть помилку де заходити. Гляньте до нашого вікна де є багато різних написів виставлених до продажі всіляких бізнесів. Це є наш офіс. Не зайдіть через помилку до іншого офісу.

Stephen D. Satzewich
32 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Phone: GRamercy 3-0713

PAUL CHARLES
Досвідчений ювелір і годинникар
191 AVE. B. ріг 12-ої вул. NEW YOK CITY, N. Y.
Tel.: CAnal 8-1889
Аґенція найславніших світових годинників як OMEGA — LONGINE й інші.
Всю працю виконуємо на місці.
Спеціяльні низькі ціни на Різдвяні Свята.

ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
в 12-ти томах, вже вийшли всі. Культурний дарунок на Різдво.
Ціна до кінця грудня 1953 $24.00 і на пересилку $1.00
Після Нового Року ціна $27.00 з пересилкою.
Замовляти:
G. TYSZCZENKO — A. BILOUS
39 East 7th Street, New York 3, N. Y.

ЗНАНИЙ ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ЮВЕЛІРНИЙ МАГАЗИН
Kars Jewelers
Властитель ОЛЕКСАНДЕР БРАНДТ
218 E. 14th St. (поруч з кінотеатром Jefferson)
New York 3, N. Y. Tel. GRamercy 3-5875
Годинники найрізніших відомих швайцарських марок.
ПРЕДСТАВНИЦТВО ГОДИННИКІВ:
OMEGA — LONGINES — DOXA — CYMA;
ОКРІМ ТОГО НА СКЛАДІ є PAUL BUHRE, TISSOT й інші.
НАПРАВА НАЙСКЛАДНІШИХ ГОДИННИКІВ.
МАЄМО ІМПОРТОВАНІ З ШВАЙЦАРІЇ ЧАСТИНИ.
ТАКОЖ ВИКОНУЄМО УСІ НАПРАВКИ ГОДИННИКІВ.
Всі направки провіряються на electronic watch master mach.
ПИСЕМНА ГАРАНТІЯ НА 1 РІК.
НАПРАВА, ПЕРЕРІБКА І ЗАМОВЛЕННЯ
на ювелірні вироби зі золота, платини й срібла.
НА СКЛАДІ Є У ВЕЛИЧЕЗНОМУ ВИБОРІ:
брилянтові перстені, ковтки, браслети, ланцюжки, хрестики.
Шлюбні перстені з червоного золота вагою 14—18 каратів, 14 каратові ручної роботи тризуби.
НИЗЬКІ ЦІНИ.
Слухайте нашу радіопередачу в неділі від 8 до 9 ранку. У вівторок від 6 до 7 веч. Передачі F.M.-92,3 меґациклів. В суботи від 1 до 2 дня на станції WHOM 1480 кс.
Розмовляємо по-українському.
Важливим, усі товарі продаються на сплату до 18 місяців. Звертайтесь до п. Олександра БРАНДТА.
Всю працю виконуємо в нашій робітні на місці

THIS WEEK'S BARGAIN at SEABOARD
3 PIECE BATHROOM OUTFITS
$79.95 FOR ALL 3 PIECES
- 5 ft. cast iron recess tub
- Close coupled tank and bowl
- 16"x18" china hanging basin
Trim slightly extra
We just bought these bathroom sets at a manufacturer's closeout for less than it cost to make them. They're all brand new. We've got plenty, but who knows how long they'll last at this price... so don't wait. Come in, browse around. See our complete supply of kitchen and bathroom appliances, sinks, stoves, kitchen cabinets, stall showers, etc. ALL PRICED THE WAY YOU WANT THEM.
ASK FOR MR. MANNING
SEABOARD'S PLUMBING SUPPLY
1007 Atlantic Ave., Brooklyn
Corner Classon Ave. • ULster 7-3065
DIRECTIONS:
- Bergen or Fulton St. bus to Classon Ave.
- 8th Ave. Subway to Franklin Ave. station
- Nostrand Ave. bus to Atlantic Ave.

ПЕРЕДСВЯТОЧНА ПРОДАЖ ВОЛІЧКИ
1) Волічка для немовлят — 4 оз. 79¢
2) Французька анґора — 10 грамовий клубок 59¢
3) Вовняні клубки — 25¢ оз.
НАЙБІЛЬША ПОСТІЙНА ГУРТІВНЯ ЗБУТУ В БРУКЛИНІ
1 бльок на схід від Utica Ave.
Direction: St. John Pl. Bus to Rochester Ave., or IRT New Lots to train to Utica Ave., or Utica Ave. Bus to St. John's Pl. or Pitkin Ave. Bus to Rochester Ave.
Склеп відчинений 11-6 веч., в суботу від 1. попол. до 6. веч.
1524 ST. JOHNS PL.
BROOKLYN, NEW YORK

Ділимось з Друзями сумною вісткою, що дня 10-го грудня 1953 р., помер
д-р ТАРАС КОРИТОВСЬКИЙ,
б. старшина У.Г.А. та адвокат в Калуші. Похований дня 12-го грудня 1953 р.
СТЕФАНІЯ ЧОРПІТА, сестра та СТЕПАН ЧОРПІТА, сестрінок.
Филаделфія, 14. грудня 1953.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща по ціні так низькій як $150
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
DIGNIFIED FUNERALS AS LOW AS $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568